

LANDSTINGET BLEKINGE

Primärvårdsförvaltningen
Primärvårdsstaben
RosMarie Nilsson

2017-11-27

Ärendenummer: 2017/00864
Dokumentnummer: 2017/00864-4

Till Nämnden för primärvård och folktandvård

Svar på revisionsrapport ”Granskning av hälsovalet” i Landstinget Blekinge

Bakgrund och ärende

EY har på uppdrag av landstingets revisorer genomfört en granskning av Hälsovalet i Landstinget Blekinge. Syftet med revisionen har varit att ”ge revisorerna ett underlag för att bedöma om landstingsstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig styrning av hälsovalet och om nämnden för primärvård och folktandvård styr mot en effektiv verksamhet utifrån regelboken”.

EY lämnar följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Vidta åtgärder utifrån att uppföljningar visar att vårdenheterna inom hälsovalet har svårt att leva upp till landstingets målsättningar.
- Säkerställ att primärvården kan ta det utökade ansvar som beskrivs i landstingets planer för den framtida vården, genom att kontinuerligt följa och analysera uppdragets omfattning i förhållande till ersättning
- Säkerställ att samordningen mellan sjukhusvård och primärvård utvecklas, bl.a. genom att vårdprogram och överenskommelser utarbetas som tydliggör hur arbetsfördelningen ska se ut mellan primärvård och sjukhus.
- Säkerställ att vårdprogram implementeras och kontrollera följsamheten vid uppföljningarna.
- Öka kunskapen om hälsovalsmodellen i hela organisationen.
- Utarbeta riktlinjer för konkurrensneutralitet som beskriver hur underskott i vårdenheter i egen regi ska hanteras samt redovisa resultat per vårdenhet.

EY lämnar utifrån granskningen följande rekommendationer till nämnden för primärvård och folktandvård:

1. Säkerställ att särskilda satsningar och uppdrag från nämnden till de offentliga vårdenheterna kan genomföras inom ramen för ersättningen
2. Öka kunskapen om hälsovalsmodellen i organisationen
3. Säkerställ att information och utvecklingsarbete kanaliseras via hälsovalet så att alla vårdenheter, offentliga såväl som privata, får samma information och deltar på samma villkor
4. Redovisa resultat per vårdenhet

Kommentarer rekommendationer

Nämnden för primärvård och folktandvård lämnar följande kommentarer och bedömningar till rekommendationerna

1. Säkerställ att särskilda satsningar och uppdrag från nämnden till de offentliga vårdenheterna kan genomföras inom ramen för ersättningen

Finansiering av uppdrag och beslut är en grundbult i den kommunala styrningen och en förutsättning för en fungerande verksamhet. I samband med organisationsförändringar blir detta ännu mer betydelsefullt. Rekommendationen samverkar med rekommendationerna till landstingsstyrelsen att

- *”Vidta åtgärder utifrån att uppföljningar visar att vårdenheterna inom hälsovalet har svårt att leva upp till landstingets målsättningar.*
- *Säkerställ att primärvården kan ta det utökade ansvar som beskrivs i landstingets planer för den framtida vården, genom att kontinuerligt följa och analysera uppdragets omfattning i förhållande till ersättning”*

2. Öka kunskapen om hälsovalsmodellen i organisationen

Inom nämndens arbetsområde finns en god kunskap om vad vårdval och hälsovalsmodellen innebär. EY rekommendation att öka kunskapen och informera om hälsovalsmodellen i hela landstingsorganisationen är angeläget, att förstå hur hälsovalet fungerar och vilka konsekvenser beslut kan få i en hälsovalsorganisation. Det blir inte samma effekt som i den anslagsfinansierade organisationen. En förändrad tilläggsbudgetering inom landstinget som i stället fördelar anslagen vid årsbudgeteringen skulle tydliggöra budgeten. Gärna tillsammans med en konsekvensbeskrivning av de föreslagna ersättningarna per listad.

3. Säkerställ att information och utvecklingsarbete kanaliseras via hälsovalet så att alla vårdenheter, offentliga såväl som privata, får samma information och deltar på samma villkor

Landstingets egenregi deltar i högre grad i landstingsövergripande förbättrings- och utvecklingsarbete. Via hälsovalsdialogerna som är ett forum där både offentlig och privat verksamhet deltar kan hälsovalsavdelningen ytterligare delge information om utvecklingsarbeten i landstinget. Via deras hemsida *Hälsoval Blekinge* kan också utvecklingsarbeten samt information delges. I LSVO, som är ett samverkansorgan mellan de fem kommunerna i länet och Landstinget Blekinges hälso- och sjukvårdsförvaltningar, finns representation från den privata verksamheten där utvecklingsarbeten samt information mellan kommun och landsting samverkas. Inom andra landsting har man föreslagit att vårdcentralerna skall få ersättning via vårdvalet för tid som läggs på sådant arbete. Både för att få fler från privata vårdgivare att delta och utjämna eventuella olikheter.

4. Redovisa resultat per vårdenhet

I revisionsrapporten framförs rekommendationen att ”redovisa resultat per vårdcentral”. Rekommendationen ligger under avsnittet konkurrensneutralitet, varför man kan anta att syftet med en sådan redovisning skulle vara att få en ökad transparens vad gäller konkurrensneutraliteten. Det finns en del svårigheter förknippade med denna rekommendation.

Avseende redovisningen, så görs redan idag en redovisning per vårdcentral. Bokföringen inom primärvården är tydligt uppdelad mellan hälsoval och övrig verksamhet. Inom hälsovalsdelen kan man sedan följa utfallet per vårdcentral. Detta tillsammans med en långtgående redovisning av interna köp- och säljtransaktioner medför att det går att få en tydlig bild över varje vårdcentralers ekonomi.

I den ekonomiska rapporteringen görs regelbunden rapportering per vårdcentral till vårdcentralernas ledning och centralt till primärvårdens ledning. Till nämnden, landstingsstyrelsen och i

andra sammanhang, där rapporten blir offentlig, rapporteras det totala resultatet av vårdvalsuppdraget. Primärvården har motiverat detta med att offentligt hälsoval därmed särredovisar vårdvalsuppdraget, men eftersom det är en konkurrensutsatt verksamhet så skulle en offentlig redovisning av prognoser och resultat per vårdcentral ge en sådan inblick i egenregins verksamhet att det kan bli till skada. Däremot kan muntlig och intern redovisning ges till nämnden eller styrelsen, om de önskar. Det finns ett antal domar från Kammarrätten där landsting fått rätt, när de nekat att lämna ut ekonomisk information på vårdcentralsnivå.

Konkurrensverket, som på regeringens uppdrag gjort uppföljningar av vårdvalets utveckling, lämnar i en rapport "Att skapa likvärdiga villkor", februari 2012 följande rekommendation:

- *Landstingens årsredovisning och delårsboksut bör tydligt redovisa det ekonomiska resultatet för egenregiverksamheten i vårdvalet*
- *Landstingen bör i sin interna rapportering för egenregin i vårdvalet tydligt visa resultatet per vårdcentral*

I denna rekommendation så skiljer Konkurrensverket på vad som bör visas i offentliga handlingar och vad som bör rapporteras internt. I rapporten betonas vikten av att kunna skilja ut vårdvalsuppdraget från övrig verksamhet, eventuella tilläggsuppdrag och att fördela ut interna kostnader på vårdenheterna. En transparens som medför att övriga aktörer ser egenregins totala resultat och kan göra en bedömning angående konkurrensneutraliteten. Rapportering per vårdcentral är däremot till för de som styr eller leder egenregiverksamheten, menar de.

Under sommaren gjorde förvaltningen en förfrågan till ekonomicheferna i landets övriga landsting och regioner, om hur deras redovisning till politiken ser ut, totalt eller per vårdcentral. Fram till dags dato har 11 svar kommit in. Huvuddelen av de som svarat, följer Konkurrensverkets rekommendation.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att primärvårdens redovisning och rapportering av hälsovalets ekonomi följer de rekommendationer som finns och sker på samma sätt som i majoriteten av landstingen. Hittills har önskemål om rapportering på vårdcentralsnivå kommit vid några tillfällen. Primärvårdsförvaltningen har efterfrågat ett klarläggande från landstingsledningen vilket skulle innebära ett förtydligande av begreppet konkurrensneutralitet.

För primärvårdsförvaltningen
Karlskrona 2017-11-27

RosMarie Nilsson
Förvaltningschef
Primärvårdsförvaltningens stab